

Megépül a budapesti nagy sportcsarnok

A Minisztertanács ez év november 17-én hozott döntésével jóváhagyta egy nagy létesítmény építését, amely nemcsak a fővárosnak, hanem az egész országnak több jogos igényét elégíti ki majd egycsapásra. A budapesti nagy sportcsarnok (a továbbiakban: BNS) megépítésével a főváros és az ország politikai, ünnepi és egyéb események — kongresszusok, szimpoziumok — rendezésére alkalmas modern csarnokhoz jut. Itt kapnak ott-hont a versenysportok helyiségei, mindez teljes komforttal és a hírközlés legkorszerűbb berendezéseivel felszerelve.

A sportcsarnok nagyterme, a gyakorló csarnokok és a közlekedő folyosók, zsibongók alkalmassak lesznek időszakos kiállítások rendezésére is. Helyet kap itt minden olyan műszaki, sport és egyéb berendezés, felszerelés, amely modern, több célú sportcsarnokból semmiképpen sem hiányozhat.

A BNS-ben minden olyan sportág otthonra talál, amelyen magyar versenyzők rendszeresen részt vehetnek, és amelyekben Magyarország elnyerheti nagy nemzetközi versenyek rendezésének jogát.

A nagyterem befogadóképessége 3000–12 500 néző, a rendezvény helyszükségletétől függően. A négysávos atlétikai futópálya 90 × 45 méter, a műjégpálya 30 × 60 méter alapterületű. Az edzőterem alapterülete 1500 négyzetméter, amelyet 25 × 50 méter alapterületű gyakorló műjégpálya egészít ki.

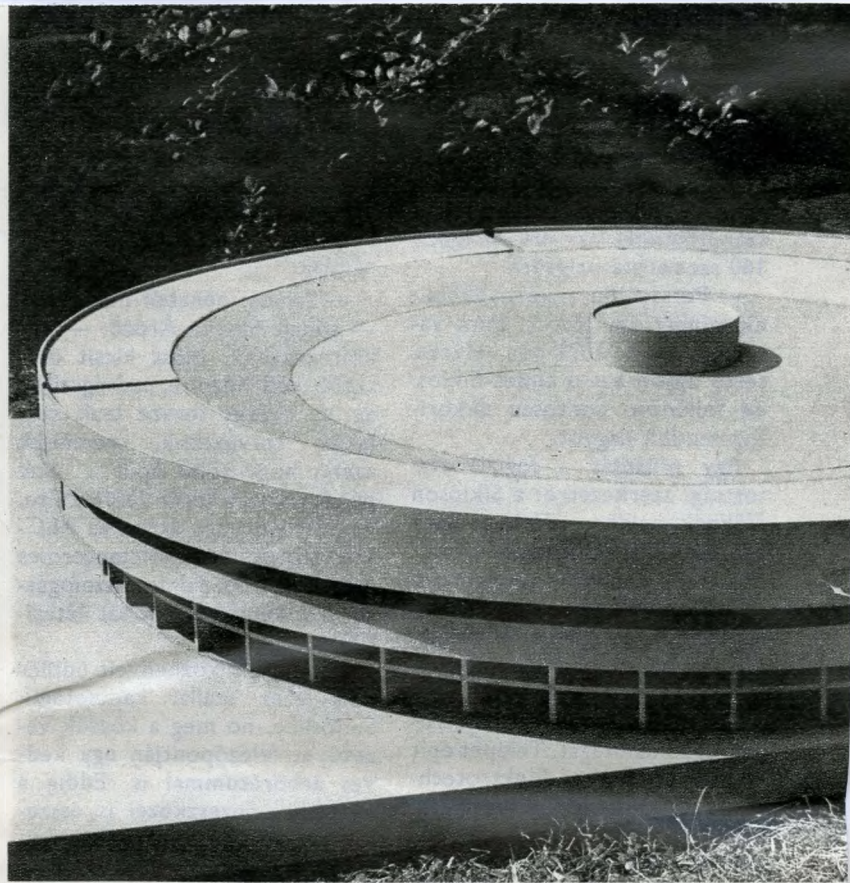
A küzdőtér átmérője 103 méter, a teljes épület alapterülete 22 000 négyzetméter, térfogata 300 000 légrétegméter.

Budapest jelentősége a nemzetközi politikai, sport és kulturális életben mindenképpen indokolja a BNS korszerű megépítését és felszerelését.

Építési költsége az anyagárak, bérek, külföldi fizetési eszközök árfolyamának alakulásától függően 1,7 milliárd forint körül alakul. A berendezéshez szükséges összegből a fővárosi nagyvállalatok 500 millió forintot, az Országos Testnevelési és Sporthivatal 200 millió forintot ajánlott meg, ehhez járul még az állami költségvetésből 200 millió. A többi — igen jelentős — összeget pedig saját bevételi forrásaiból fedezi a Fővárosi Tanács VB, az ötéves népgazdasági tervben meghatározott célok sérelme, csorbítása nélkül.

A BNS telepítésének szempontjai

A BNS a Hungária körút, az Ifjúság útja és a Népstadion út által határolt térségben, a Népstadion közelében kap helyet. A hatalmas létesítmény telepítését nyomós városrendezési és egyéb szempontokból kellett mérlegelni. A BNS telepítésében meghatározó jelentőségű volt a Népstadion építészeti egysége, amely már korábban megadta a kerület sportjellegét. Az ide-telepítendő nagy szálloda és autóbusz-pályaudvar megépítésével a Népstadion metróállomáshoz

A sportcsarnok makettje

kapcsolódó környezetéhez teljes értékű létesítményként járul. A körzet részletes rendezési tervét a Budapesti Városépítési Tervező Vállalat (BUVÁTI) készítette, s a Fővárosi Tanács VB Városrendezési és Építészeti Főosztálya már 1975 áprilisában jóvá is hagyta, részletes rendezési, szabályozási és beépítési tervként. A szükséges építési területről, a szanálási feladatok elvégzéséről és költségterheinek elosztásáról az illetékes hatóságok és intézmények egyidejűleg gondoskodtak.

A beépítési terv megoldásaiban különleges gondot fordítottak arra, hogy a gyalogos közlekedés a közúti forgalmat ne keresztesse. A Metró bejáratától a BNS főbejáratához 15 méter széles gyalogos hidak vezetnek majd. E hidakról megközelíthető a Volán autóbusz-pályaudvar, a Hungária körúti gyalogos aluljáró, az új szálloda-étterem. A parkolóhelyek, a Népstadion főbejáratai és a BNS gyakorlótermének tömbje két oldaláról, az Ifjúság útján átívelő gyalogos hidakon keresztül is megközelíthetők.

A Kerepesi úton, a Metró nyugati bejárata mellett, a 75-ös autóbuszhoz megállót is építenek.

A Minisztertanács jóváhagyása alapján a tereprendezési munkálatokat már 1977-ben megkezdtek.

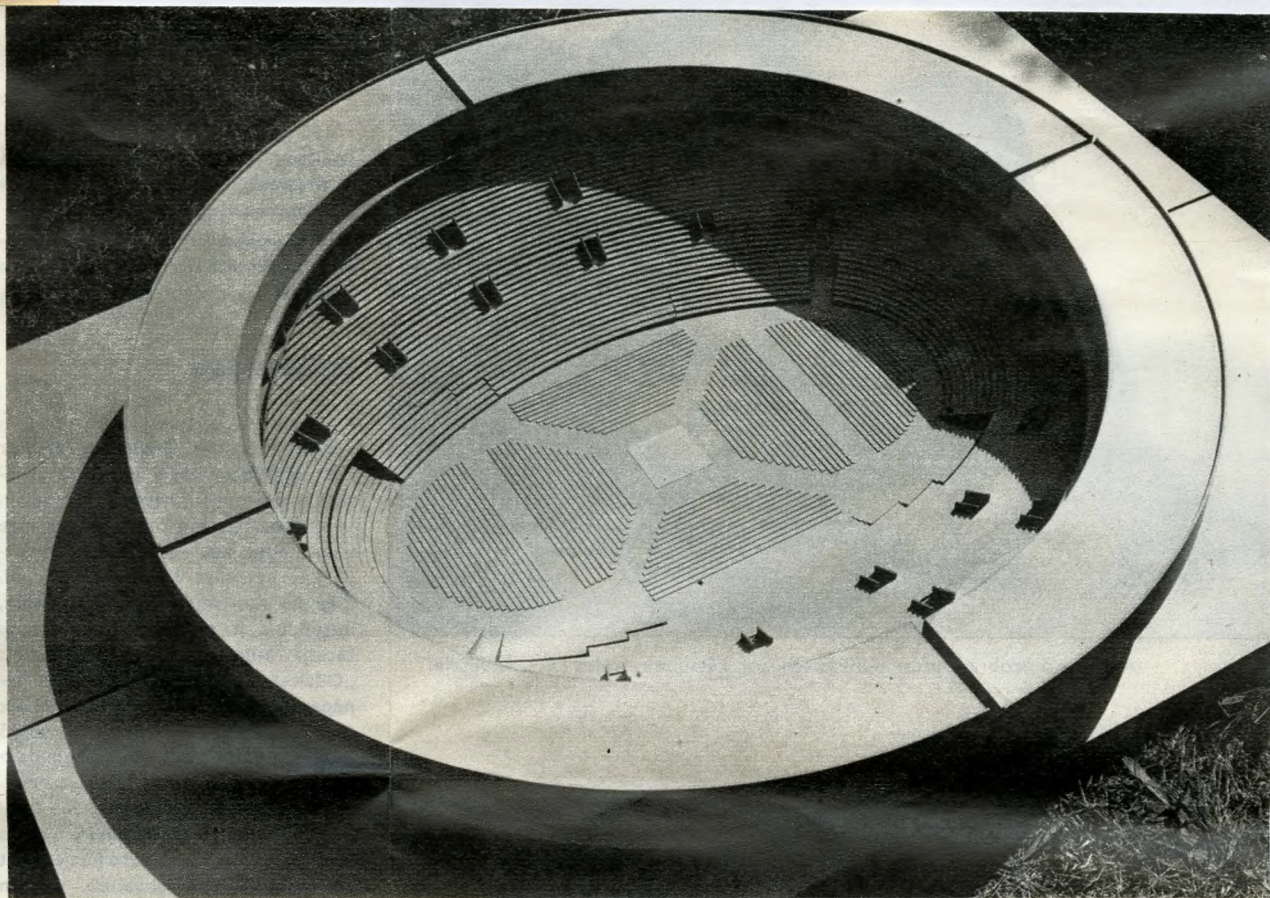
A beruházás kooperációs partnerei

A csarnok méreteiből következik, hogy 100 méternél na-

gyobb feszítávolságú tetőszerkezet szükséges, aminek megépítése nem mindennapi műszaki feladat. Ehhez még megközelítően hasonló sem volt alkalma produkálni a magyar építészeknek.

Szakembereink behatóan tanulmányozták a Bécsi Rundhalléknak, a Teheránban, Leningrádban és az észak-amerikai Oregonban megépült, hasonló célú létesítményeknek terveit és kivitelezési megoldásait, különösen a csarnokok fedésének megoldásait. Minden műszaki és gazdasági szempont mérlegelése után a leningrádi Jubilej-ni-nek szintén kör alaprajzú, kábelszerkezetes megoldása mellett döntöttek. Létrejött a megállapodás, amely szerint magyar–szovjet kooperációban valósítják meg a leningrádi sportcsarnoknak magyar szükségletre ártértékelt terveit. A BNS műszaki terveinek elkészítését Leningrád egyik legismertebb tervező vállalata a Lenzi-niell vállalta, szovjet kormányhatósági jóváhagyás alapján, azzal a záradékkal, hogy a leningrádi csarnok megépítése és üzembehelyezése óta bekövetkezett fejlődési eredményeket a BNS tervezésében figyelembe veszik, és a magyarországi követelményekre alkalmazva belefoglalják a tervbe.

A szovjet kohászati ipar vállalta a BNS egész acélszerkezetének elkészítését és határidőhöz rögzített szállítását. A szerkezeti elemek szállítását meg is kezdték, és semmi aggályunk nem lehet az iránt, hogy a szerkezeti elemek és anyagok mindenkor határidőre meg is érkeznek. A beérkező

A belső tér makettje

anyagot és szerkezeteket az Építőipari Beruházási Vállalat szakemberei fogadják, veszik nyilvántartásba és helyezik el olyan rendben, ahogy azt az építkezés technológiai sorrendje megkívánja.

A BNS funkcióinak kialakításában a müncheni olimpiai csarnok — mai vélemények szerint legkorszerűbb — szakmai és építési tapasztalatait követték, amelyek — az olimpia rendezésének szempontjain kívül — más nemzetközi versenyek lebonyolítása során is igen gyümölcsöző módon hasznosíthatók. A csarnokba beépítendő berendezések automatikáit, számológépeit nyugati ipari államok szállítják. Automatikus berendezések nélkül nagy, nemzetközi versenyek rendezési jogát ma már semmiképpen nem kaphatnánk meg.

Az építkezés első üteme

A generáltervező a 31. sz. Állami Építőipari Vállalat, amely a BNS-nél jóval nagyobb beruházást is lebonyolított már. Ily módon a munka megszervezése megnyugtató, tapasztalt kézben lesz. Természetes, hogy a 31-es vállalatot a munka elvégzésében számos hazai építő-, szak- és szerelőipari vállalat segíti, de részt vesz a munkálatok elvégzésében a Magyar Televízió, a Magyar Rádió műszaki gárdája, a Földmérő- és Talajvizsgáló Vállalat és még számos kisebb-nagyobb üzem.

Az állami nagyberuházás szá-

mára kijelölt helyen már be is fejezték a szanálás munkáját. Rövidesen megkezdik a mintegy 40 000 köbméter mennyiségű törmelék, föld elszállítását. Mire a kitűző, majd az alapozó munka megkezdődik, a kivitelező ipar már teljesen tiszta terepen, akadály nélkül láthat munkához. Az alapozást 1978 tavaszán kezdik meg, és az esztendő második felében, tehát körülbelül 8 hónapon belül, befejezik. Ezt követően szerelik össze a lelátók előre gyártott betonelemeit és az edzőépületek acélvázat. A kivitelezési tervek készítését már 1977 nyarán megkezdték, s előreláthatóan 1978 végére teljesen készen átadják őket.

Az egész csarnoképület befejezéséhez hő-, hang- és nedvességszigetelő szerkezet tartozik. Belül — hazai gyártású anyagból — hangszigetelő réteget, a kábeltartó szerkezet külső felületén pedig hő- és csapadékszigetelő réteget helyeznek el. A szigetelési módszer megválasztása még mérlegelés tárgya.

A szakipar és épületgépészet feladatai

A BNS belső épületgépészeti berendezése mind minőségében, mind mennyiségében egy-egy hatalmas vegyi vagy gyógyszergyár igényességével vetekszik. A feladat nagy méretéről nem szólva egész sor olyan teendővel kell a tervezőknek, kivitelezőknek megbirkózni, amilyenek Magyarországon ez ideig nem volt előzménye.

Nem mondunk újat azzal, hogy egész építőiparunkban éppen az épületgépészeti kapacitás a legszűkebb keresztmetszetű. Építőiparunknak, attól függetlenül, hogy szerelői évekkel előre le vannak kötve, a BNS szerelőmunkálataira kivételesen jó, begyakorlott szerelőgarnitúrával kell felvonulnia, olyannal, amely az új és egyedi feladatokon is gyors áttekintő képességgel tud úrrá lenni. A szerelő munka ezúttal tehát a szokványgyakorlattól, a házigyári lakásépítés begyakorlott munkafogásaitól eltérően különleges felkészülést, szervezőképességet követel, ha azt akarjuk, hogy 1981 végén az új intézményt rendeltetésének átdhassuk.

A telepítési hely megválasztásába az előbb felsorolt tényezőkön kívül az a körülmény is belejátszott, hogy a létesítmény lehetőleg olyan exponált helyre kerüljön — a Metró vonalába —, ahova a nagy, korszerű szálloda, a Volán autóbusz-pályaudvar és egy nagy bevásárlási központ (szupermarket) is építhető.

A csarnok-komplexummal egyidejűleg kell átadni a szállodát és a Volán autóbusz-pályaudvart. A 600 ágyas szálloda épületgépészeti feladata szintén koncentrált és semmiképpen sem szokvány feladat, amelyre a csarnoképülethez hasonlóan a szervezőképesség gazdag kellektárával kell felvonulni.

Ugyancsak a teendőkkel egyidőben kell elvégezni a Népstadion út korszerűsítését is. Itt

épül meg a munka befejező ütemeként a Kerepesi úti nagy bevásárló központ, amely e hatalmas munkáskörület ellátását előreláthatóan tetemesen megjavítja.

E nagy rekonstrukciós munka keretében egyidejűleg megépítik a Hungária körúti gyorsvillamost. A csarnok körül parkolót is építenek 800 személygépkocsi fogadására.

Moszkvában 1975-ben írták alá a BNS tervezése és megépítése ügyében a magyar—szovjet államközi egyezményt. Az egyezmény alapján a nagyberuházás külkereskedelmi lebonyolításával a *Komplex Nagyberendezési Export-Import Vállalatot* és a *Technostrojexport Külkereskedelmi Vállalatot* bízták meg.

A sportcsarnok műszaki tervezője a leningrádi *Lenziniép Tervező Intézet*. A szerződés szerint a beruházás műszaki terveit a szovjet vállalat már 1976 szeptemberében elkészítette, leszállította. Az illetékes magyar hatóságok ez év októberében hagyták jóvá a terveket.

Valamennyiünk meggyőződése szerint a BNS megépítése új lendületet ad majd a magyar verseny- és tömegsport fejlődésének. Világversenyek hazai rendezésével végre lehetővé válik, hogy e fontos létesítmény révén is közelebb kerüljünk a nemzetközi sport élvonalához, és tartósan visszahódítsuk az egykor híres magyar sportnak az utóbbi évtizedek során erősen megfakult jó hírnevét a világban.